אנגעפירט פונ׳ם לערער פארבאנד פון די אידישע וועלטלאכע שולן אין זויניפעג

יאנקעלע דאס ערשטע מאל אויף דער באן

(פון דער סעריע: "דאס אינגעלע יאנקעלע") פון פ. זאלף

19

טראך־טאך־טאך, טראך־טאך־טאך יאגט זיך די אייזערנע חיה, ווי א פייער וואלם געברענט אין אירע געדערים. לויפט איבער בערג, איבער טאלן, דורך וואלד און פעלד, דורך נאכט און טאג. א שפאן א מייל, און וואו ניט וואו שטעלט זי זיך אפ אויף א ווייל. טוט א פיף, א ברום, ווי פון א לייב אין וואלד, און ווידער טראך־טאך־טאך, פיף־פאף, פיף־פאף, און ווידער אין געיעג, שניידט די ערד, וואלד און פעלד. לויפט פון דארף צו דארף פון שטאט צו שטאט. אלץ מיט׳ן זעלבן כח פונ׳ם רייך, און ווערט גאר ניט מיד.

אם מיט דער ווידער אייזערנער חיה, וואס לויפט אויף פיר רעדלאך און שלענגלט זיך ווי א לאנגע שלאנג איבער די אייזערנע רעלסן — די באן, מיט איר יאגט זיך עס איצט יאנקעלע צו זיין טאטן אין אמעריקע.

יאנקעלע איז איבערראשט. פארגאפט פון אם דעם גרויסן וואונדער, וואס מען רופט עס באן. ער האט עס נאך ביז איצט ניט געזעען. ער פארט עס איצט דאס ערשטע מאל מיט אַ באן. דאס איז טאקע אויך זיין ערשטער ארויספאר אויף דער וועלט. ווייל ביז איצט האט יאנקעלע גערעכנט, אז דאס שטעטעלע, וואו ער איז געבוירן געווארן און אלט געווארן פינף יאר, איז די גאנצע וועלט. אבער איצט האט ער זיך דערוואוסט, אז די וועלט איז גאר א גרויסע, א ווייטע און א לאנגע; עפעס אזוי פיל וועלדער, טייכן, בערג. און דער הימל איז אויך אזוי גרוים, ווייט און לאנג.

— אך, — טראכט יאנקעלע, — ווען דא וואלט מיט אים געווען זיין גוטער זיידע און זיינע חברים, לייבל, מאנטשע, אשר און פנחס, וואלט ער גע־האט זיי א סך וואס צו דערציילן פון דעם וואס ער זעט דא איצט אויף דער באן. נאר זיין זיידע און זיינע חברים זיינען שוין ווייט פון אים; זיי זיינען גע־בליבן אין דעם שטעטל קאמענץ, וואס ביים טייך לעשנא. ס׳איז אים א שאד, ער האט רחמנות אויף זיי, וואס זיי קענען ניט זעען אט די אלע שיינע וואונ־דערלאכע זאכן, וואס ער זעט.

לאנג טראכטן פונ׳ם זיידן און זיינע חברים האט יאנקעלע קיין צייט ניט. ס׳איז דאך עפעס דא אזוי־פיל זאכן צו זעען. און דא די באן, זאל זי ניט געדאכט ווערן, איילט זיך אזוי און פליט ווי א רוח. לאזט גאר לאנג ניט קוקן. שפרינגט יאנקעלע ווי א העזל מיט אנגעשפיצטע אויערן פון ארט צו ארט. פון פענסטער צו פענסטער, כאפט דא א קוק און דארטן א קוק. ס׳איז אים א שאד אפצורייסן דאס אויג אויף א מינוט, ער זאל חלילה עפעס ניט פארלירן און ניט דערזעען.

שלעכט איז נאר מיט דער מאמען. זי היט אים יעדן טראט וואס ער טוט. זי לאזט אים ניט אפ פון זיך אויף א רגע: ס׳איז דאך עפעס א באן, אזא שד, א מחבל. מען קען נאך ארויספאלן, אראפפאלן, זיך אויסגליטשן און צע־קלאפן די נאז. דערפאר לויפט אים נאך די מאמע, רופט אים צו זיך, ווייל אים נאר האלטן לעבן זיך. אבער יאנקעלע דרייט זיך אויף גיך ארום פון אונטער אירע הענט און לויפט ווידער צו די פענסטער. שטייט ער א ווייל ביי דעם פענסטער און לויפט צו דעם אנטקעגנדיקן פענסטער: אים דוכט זיך, אז דארטן זעט מען בעסערע און שענערע זאכן. גייט אים די מאמע ווידער נאך. פארדריסט עס יאנקעלען: וואס שרעקט זי זיך אזוי פאר אים און היט אים ווי א גנב? ער איז דאך שוין עפעס א גרויסער! אבער די מאמע זיינע ווייסט, אז מען פארט דאך עפעס אויף א באן, ווייל זי אים ניט געטרויען, כאטש נעם יאנ־קעלען אין בינד אים צו צו זיך מיט א שטריקל ווי א הינטן. לאכן די שכנים, די פאסאזשירן פון דעם נייגעריקן יאנקעלען וואס ווייל אלץ זעען, וואס איז אזוי טשיקאווע. זיי האבן נאך אזא נייגעריקן אינגעלע ווי יאנקעלע קיינמאל ניט געזעען. "קוק, יאנקעלע, גיך, קום צו מיר וועסטו עפעס זעען". — רופן אים צו זיך די פרעמדע פאסאזשירן און שמייכלען דערביי. יאנקעלע קאן זיך ניט צערייסן ער ווייסט ניט צו וועמען פריער צו גיין.

בלייבט ער שוין נאר שטיין לעבן זיין מאמעס פענסטער. דורכ׳ן פענס־טער זעט ער פון דערווייטנס קליינע, ווייסע פויערשע הייזקלאך מיט שטרוי־ענע דעכלאך. פערד בהמות, שעפסן פאשען זיך אויף א גרינער לאנקע, און א קליין שייגעצל, א פאסטוכל פייפט אויף א הילצערן פייפל. דערזעט דאס שיי־נעצל ווי די באן לויפט, הערט ער אויף צו פייפן. הויבט אן צו לויפן און נאך אים זיין קודלאטער הונט. וואס האזוקעט און בילט. ווי מען וואלט אים ווערן עפעס שלעכסס טאן. דערזעט דאס שייגעצל אז ער קאן זיך ניט דעריאגן, ווערט ער אין כעס. שטעלט ארויס א לאנגע צונג: ברייכט מיט א נאז. לאכט יאנקעלע.

דערווייל יאגט זיך אן אנטקעגן א טייך, א לאנגער טייך, און פאר־שטעלט דער באן דעם וועג. טוט יאנקעלען א טיפקע אין הארצן פאר שרעק: מען זאל חלילה ניט אריינפאלן אין טייך ארויין. ער טוליעט זיך צו צו דער מא־מען און פארטאכט טאן, שעפסן פאשען זיך אויף א גרינער לאנקע, און א קליין שייגעצל, א פאסטוכל פייפט אויף א הילצערן פייפל. דערזעט דאס שיי־נעצל ווי די באן לויפט, הערט ער אויף צו פייפן. הויבט אן צו לויפן און נאך אים זיין קודלאטער הונט. וואס האזוקעט און בילט. ווי מען וואלט אים ווערן עפעס שלעכסס טאן. דערזעט דאס שייגעצל אז ער קאן זיך ניט דעריאגן, ווערט ער אין כעס. שטעלט ארויס א לאנגע צונג: ברייכט מיט א נאז. לאכט יאנקעלע.

דערווייל יאגט זיך אן אנטקעגן א טייך, א לאנגער טייך, און פאר־שטעלט דער באן דעם וועג. טוט יאנקעלען א טיפקע אין הארצן פאר שרעק: מען זאל חלילה ניט אריינפאלן אין טייך ארויין. ער טוליעט זיך צו צו דער מא־מען און פארטאכט טאן, שעפסן פאשען זיך אויף א גרינער לאנקע, און א קליין שייגעצל, א פאסטוכל פייפט אויף א הילצערן פייפל. דערזעט דאס שיי־נעצל ווי די באן לויפט, הערט ער אויף צו פייפן. הויבט אן צו לויפן און נאך אים זיין קודלאטער הונט. וואס האזוקעט און בילט. ווי מען וואלט אים ווערן עפעס שלעכסס טאן. דערזעט דאס שייגעצל אז ער קאן זיך ניט דעריאגן, ווערט ער אין כעס. שטעלט ארויס א לאנגע צונג: ברייכט מיט א נאז. לאכט יאנקעלע.

— מאמע, גיכער, — שרייט פלוצלונג אויס יאנקעלע און ווייזט מיט׳ן פינגער צום פענסטער — קוק, זע, ווי די ערד, די הייזער, די פערד, די ביי־מער און די טעלעגראף סלופעס לויפן נאך נאך אונזער באן! טוט זיין מאמע אויך א קוק דורכ׳ן פענסטער און צעשמייכלט זיך. זי זעט טאקע אויך דאס זעקבע וואס יאנקעלע. אבער די מאמע איז דאך ניט קיין אינגעלע; זי פארשטייט, אז די ערד לויפט ניט און די ביימער אוודאי ניט. נאר ס׳דוכט זיך אים אזוי. אזוי פרואווט זיין מאמען אים געבן צו פארשטיין. פארשטייט אבער ניט דאס טאל יאנקעלע זיין מאמען: וואס הייסט ס׳דוכט זיך אים? ער זעט דאך עס אליין מיט זיינע אייגענע אויגן ווי זיי לויפן אים נאך, און ער קוקט צו דער מאמען מיט גרויסע אפענע אויגן, ווי ער וואלט פון איר פנים געזוואלט אראפלייענען דאס וואס איז אים שווער צו פארשטיין.

זעט די מאמע ווי איר יאנקעלע קנייטשט אזוי דעם שטערן און ווייל וויסן ווי אזוי קאנען די ביימער און די טעלעגראף סלופעס לויפן? זיי האבן דאך ניט קיין פיס? זאגט זי: "יאנקעלע זארג זיך ניט. דו וועסט גרעסער ווערן, וועסט גיין אין שול, וועסט לערנען, וועסטו עס פארשטיין". שווייגט יאנקעלע. האלט א פינגער אין מויל און טראכט. הפנים ער האט גאר פאר־נעמן וואו ער איז. אבער באלד לאזט די באן ארויס א גרויסן פייף און נאכ־דעם א פיף־פאף, פיף־פאף, מיט א רייך אין ס־ס־ס, ס־ס־ס! אין שטעלט זיך אפ פאר א גרויסער סטאנציע.

ס׳ווערט א גערודער. א טומל. מענשן גייען אראפ. מענשן גייען ארויף, מיט פעקלאך און אן פעקלאך. מ׳לויפט, מ׳איילט זיך, מ׳יאגט זיך. וואס גיכער אן ארט צו פארכאפן.

ווער ווייס ווי לאנג דער טומל. דער הו־הא וואלט נאך געדויערט. ווען די באן וואלט ניט א פייף געטאן און אוועק. איבערגעלאזט די מענשן מיט׳ן טומל אויף דער סטאנציע. האט זי זיך ווידער. ווי איר שטייגער איז. גענומען שליינגלען איבער די אייזערנע לאנגע שינעס. און שלינגען די לאנגע און ווייטע מיילן.

טראך־טאך־טאך. טראך־טאך־טאך און ווידער איז יאנקעלע מיט דער באן פארשוואונדן צווישן פעלד און וואלד.

פון וואך צו וואך

אין קאריע שרייבן קינדער אויף זאמד

ווי מען טיילט אונז מיט שרייבן די קינ־דערלאך אין קאריע אויף זאמד. די עלי־טערן מאכן זיי קעסטעלאך, שיטן אין זיי אן זאמד און די קינדערלאך שרייבן אויפ׳ן זאמד מיט שטעקעלאך. קאריע, קינדער־לאך, איז דער האלב־איזל וואס קומט ארויס אין יאפאנישן ים. דער קלימאט דארטן איז א מילדער, צוליב דער נאענט־קייט צום ים. די קאריע איז קענזאיש צו די כינעזער טרינקען גאר קיין טיי ניט. זיי טיילן זיך אויף א סך קאסטן (רייכע, פריצים, גלחים, עדדארבעטער, סוחרים). עס קומען זעלטן פאר פארווייולונגען אין וועלכע ס׳זאלן אנטייל נעמען מענשן פון פארשיידענע קאסטן. די קאסטן לעבן אפ־נעשלאסן, באזונדער און האבן כמעט קיין מגע ומשא איינער מיט דעם אנדערן ניט. נאר דער רייכסטער קאסטע איז דערלויבט צו טראגן קאלירטע קליידער. זיי ברענגען נאר איצט קרבנות צו שלאנגען, בוימער און הייליקע שטיינער . . . זיי גלויבן, אז זיי איינער שטארבט איז עס מחמת זיין נשמה איז אוועק פון קערפער אויף א מורצער צייט און וועט זיך נאך צוריקקערן אויב זי האט נישט פארבלאנדרשעט... אז אינטערעסאנטע דערשיינונג, וואס קינ־דערלאך דארטן קריגן זיך קיינמאל נישט. ווייסט איר משמעות, אז די עסקימאסן קינדערלאך קריגן זיך אויך ניט ארום? אפשר וואלט געווען א סברא איר זאלט שרייבן פארוואס איר קינדערלאך האט צווישן זיך אזויפיל סכסוכים?

הונגער אין ארגענטינע

די צייטונגען ברייגנען ידיעות, אז אין ארגענטינע צעלויפן זיך פארמער פון זייער הערע היימען, מחמת זיי שטארבן פשוט פון הונגער, זיי מיט זייערע משפחות און זייער לעבעדיקן איינוועטאר (בהמות, פערד, שעפסן). ארגענטינע איז יארן גע־ווען די שפיזיערן פון דער וועלט, מילי־אנען פוד תבואה ווערן דארט איצט פאר־פוילט; די פארארימטע פארמער גייען אבער אויס פאר הונגער. ארגענטינע האט אמאל געהערט צו שפאניען פון וואנען די ערשטע עמיגראנטן זיינען געקומען. איצט איז זי א זעלבסטשטענדיקע מלוכה. ארגענ־טינע פארמאגט זייער הויכע בערג בארדעקט מיט אייביקן שניי און אייז, הגם דער קלי־מאט דארט איז א הייסער. פאראן אבער אויך נעגנען וואו דער ווינטער דויערט נאנצע 9 חדשים.

די באפעלקערונג איז פונקט אזוי פאר־שיידנארטיק ווי דער קלימאט. פאראן איני־דיאנער, נעגערס, האלב פרימיטיווע פעל־קער, און פארשטייט זיך א סך אייראפּיי־ער. די הויפט שטאט אין ארגענטינע איז בוענאס אייראס, וועלכע ציילט א באפעל־קערונג פון איבער 2 מיליאן מענשן. איר ארגענטינע לעבן א סך אידן. די לעצטע יא־רען האט זיך דארט אנטוויקלט א אידישע פרעסע, אידישער פארלאג און ביז 15 אי־דישע שולן. ס׳זיינען אויך פאראן אידישע פראפעסיאנעלע פאראיינען. די פראגרעס־ווע און ארבעטנדיקע עלעמענטן שטיגן פון פולן האבן די אידישע שולן אין פולן און די אידישע סאציאליסטישע באוועגונג אין פולן. ווייל אפשר ווער אין אייך זיך פארבינדן מיט א קינד פון יענע שולן, שרייבט אן, אויב איר ווילט, א בריוו און שיקט עס צו אן רעדאקציע פון "קינדער־ווינקל".

אין פוילן הונגערן קינדערלאך

פון פוילן קומען אן ידיעות, אז א סך קינדערלאך וואנדערן ארום אין די וועלדער און שפייזן זיך פשוט מיט קארע, פאר־פוילטע פון פראסט קארטאפל איז אויך א מאכל ביי די הונגעריקע. אין לאדז, איינע פון די גרעסטע פאבריק שטעט אין פוילן, קיינען קינדער האלץ פאר הונגער.

ברויט רייען

אין ניריארק שטייען אין די נאסן לעבן די שפייז פארטיילונג פלעצער צענדליקער טויזנטער הונגעריקע און וואַרטן אויף זיי ער ריי צו קריגן א שיסעלע זופ צי א ברויטל. זייער גרויס זיינען די ראזיקע רייען אין די זונטאג טעג לעבן די קלויס־טערס, וואו די ליידנדיקע וואַרטן אויף די געלט זאמלונגען וואס ווערן דארט גע־מאכט.

קינדער שרייבט בריוו

ס׳איז איצט א צייט פאר אייך א גוטע. איר גליטשט זיך, פירט דורך טאבאגינג פארווייולונגען, לויפט צום טייך מיט אייע־רע שליטעלאך — די וועלט לעבט אבער איצט דורך א שווערע ביטערע צייט. אין וויניפעג פילט זיך עס נאך ניט אזוי שטארק. פארטראכט זיך וועגן דעם אין שרייבט ווי קאן מען די צרות באקעמפן.

דער כח פון אינזעקטן

בערנארד שעלע, פראפ. פון נאטור־ווי־סענשאפט אין האנאווער אוניווערסיטעט, שטודירנדיק אין משך פון יארן דאס לעבן פון די אינזעקטן, האט אויסגערעכנט די טראג קראפט זייערע: אזוי למשל, קאן א זשוק אין משך פון א מעת־לעת אריבער־טראגן אויף זיין רוקן ביז טויזנט ניס, וואס וועגן 10 קילא.

פארגלייכנדיק די טראג־קראפט פון א פערד מיט א מוראשקע, האט דער זעלבער פראפעסאר אויסגערעכנט, אז 960 מילי־ארד מיראשקעס קאנען טראגן אזויפיל משא ווי איין ווגנער קוזשיקל.

רעטענישן

66. בייטאג שלאפט ער, ביינאכט לעבט ער.
67. זומער טוט ער אן דעם פעלץ, ווינ־טער טוט ער אויס דעם פעלץ.
68. א האלב יאר גייט מען אויף מיר, א האלב יאר פארט מען אויף מיר.
69. ער גייט און גייט און רירט זיך פון ארט ניט.
70. מיט משא גייט ער, אן משא שטייט ער.

די ענטפערס אויף די רעטענישן פון פרייטאג יאנוואר, דעם 23טן, זיינען:

נו. 51—א שפיגל; 52—פארפרוירן וואר; 53—טרערן; 54—דער קוימען; 55—א קעפל קרויט, א ציבעלע; 56—דער אויוון, דער קוימען, דער רויך און דער פלאם; 57—ווייל מען קאן עס נישט עסן; 58—א שוואם און 59—א שוואם.

קינדער שיקט צו די ענטפערס אויף די רעטענישן.

שפריכווערטער

5. ווערטער זאל מען ווענן און ניט צילן.
6. גרינג צו זאגן, שווער צו טראגן.
7. א בייזע צונג איז ערגער ווי א שלעכ־טע האנט.
8. די צונג איז דעם מענשנס גרעסטער שונא.

שאראדע נו. 16

1. א טייך אין סיביר.
2. ניט קיין "זי".
3. א זאך מיט וואס אידישע קינדער שפילן זיך פסח.
4. דער היפוך (קענזאץ) פון ניין.
5. א נאמען פון א אידישן שרייבער.

די ערשטע אותיות פון די ווערטער וועלן צונויפשטעלן דעם נאמען פון א באריטטן ארבעטער־פירער און רעוואלוציאנער וועג־מעס זיבעטער יאראייט איז אויסגעפאלן אין חודש יאנוואר.

דער ענטפער אויף שאראדע נו. 14 (פרייטאג, דעם 23טן יאנוואר) איז א קאנטראסט.

קינדער, שיקט צו ענטפערס אויף די שאראדעס.

וויצן

מאטקע און די כעלמער

מאטקע כאבאד האט איינמאל ניט גע־האט, וואס צו עסן. איז אן אוועק צו די כעלמער. ביי זיי וועט ער זיכער עפעס קריגן. אין כעלעם האט מען דאן געבויט א נאס. אין מיט׳ן נאס איז געשטאנען א גרויסער בארג און האט געשטערט די אר־בעט.

זאגט מאטקע:

— אידן, טוט אויס די קאפּאטעס און לאמיר דעם בארג אוועקשטופּן, וועט איר פארשפארן צו גראבן.

די כעלמער האבן אים געפאלגט. זיי האבן זיך אויסגעטאן אין גענומען שטופּן דעם בארג.

מאטקע האט דערווייל צוגענומען די קאפּאטעס און האט זיי באהאלטן.

באלד האבן זיך די כעלמער געכאפּט אז די קאפּאטעס זיינען נישטא.

— וואו זיינען די קאפּאטעס? — האבן זיי געפרעגט מאטקע.

— וואס פארשטייט איר ניט? — האט זיי מאטקע דערקלערט — מיר האבן אזוי ווייט פארשטופּט דעם בארג, אז די זאכן זעען זיך ניט.

7×7 איז 36

א איד איז געקומען קויפן א לאטעריי־צעטל און האט געבעטן א נומער, וואס זאל זיך ענדיקן מיט 36. דאס צעטל האט גע־וואונען דעם געווינס. ביים אויסצאלן דאס געלט פרעגט מען דעם אידן:

— פון וואנען האט איר דאס געוואוסט, אז גראד דאס צעטל מיט 36 וועט גע־ווינען?

דערציילט דער איד: — מיין באבע עליה השלום איז מיר געקומען צו חלום און אנגעזאגט, איך זאל קויפן א נומער, וואס זאל זיך ענדיקן מיט 7 מאל 7 האב איך דערפאר גענומען דעם 36.

"דער קינדער זשורנאל"

דערשיינט אין ניריארק.

שפּיגלט אפּ דאס לעבן פון אידישע קינדער און דערוואקסענע אין אמערי־קע. איז צונעפאסט פאר קינדער פון העכערע און קלענערע קלאסן.

לייענט דעם "קינדער זשורנאל"!

ענטפערס

לייבל ספרינגמאן, אידנבריידזש.

דיינע "אידנב. נייעס" וועלן קיין דרוקן. אנשטאט צו אויסרעכענען די נעמען פון אייערע פרעזידענטן און סעקרעטארן, שרייב בעסער וועגן דער ארבעט פון אייער קלוב.

רח, רידער און לאה מארס.

מיר זיינען זייער צופרידן, וואס אויף קינדער פון עסטעוואן רופן זיך אפּ. מיר דאנקען אייך פאר די בריוולאך. שרייבט עפעס אן וועגן אייער שטאט און דער שול וואו איר לערנט.

בתיה שאפראן, וויניפעג.

דיין מעשה׳לע וועגן הינטעלע "מיי" וועלן מיר נישט דרוקן, ווייל מיר האבן שוין אזא מעשה׳לע געדרוקט אין קינדער וויינקל.

קאמבאלט, אנטעריא

טייערע קינדער:—

איך וויל אייך באשרייבן מיין שטעטל פון וועלכן איך בין נישט לאנג געקומען. דער נאמען פונם שטעטל איז קובאלט (אנ־טעריא). ס׳איז גאנץ ווייט פון דאנען, אבער די קעלט איז דארט די זעלבע ווי דא. ווען מען קומט אן מיט דער באן צום וואק־זאל פונם שטעטל, זעט מען גלייך א וואונדערבארע סצענע: פון איין זייט פון די רעלסן א טייך; דער קאליר פון דעם וואסער איז גע׳ל, אזוי ווי זאמד, און אר־בער דעם טייך זעט מען גרויסע שטיינער־נע בערג און א פאבריק וואס מאלט שטיי־נער. די שטיינער זיינען אויסגעמישט מיט זילבער, ווייל דארט גראבט מען זילבער. דאס זילבער געפינט זיך אין די שטיינער אין דער פארם פון לאנגע, געדרייטע אדערן און דערפאר מוז מען פריער צע־האקן די שטיינער. אויף שטיקלאך. די שטיינער ווערן געגראבן אין דער ערד זייר־ער טיף, און דאן ווערן זיי ארויסגעבראכט אין דער הויך מיט מאשינען און ווערן אי־בערגעשיקט צו דער פאבריק, וואס מאלט זיי, נאכדעם ווערן זיי געוואשן. דערפאר איז טאקע דאס וואסער אינם טייך אזוי גע׳ל, ווייל דאס וואסער פון די געוואשע־נע שטיינער פאלט ארויין אין דעם טייך. דאס אלץ זעט מען אויף אין זייט.

אויף דער צווייטער זייט פון די רעלסן — איז דא א בארג. ווען מען גיט א קוק פון אונטן אויף דעם שטעטל, זעט מען נאר עטלאכע קראמען אין מער ניט, אבער אז מ׳גייט ארויף אויפ׳ן בארג דערזעט מען ערשט, אז ס׳איז נישט אזוי קליין, ווי עס ווייסט זיך אויס. ס׳איז א שטעטל פול מיט בערג. עס איז אזוי מאדנע: אין איין זייט פון א הויז גייט מען אריין גלייך, און אין דער צווייטער זייט פון דעם זעלבן הויז דארף מען שוין ארויפגיין מיט 15 אדער צוואנציק טרעפּ. ווען איך בין דארט געווען איז די אידישע באפעלקערונג פון שטעטל באשטאנען פון 12 אידישע פאמי־ליעס. אין איין געווען א אידישער לע־רער, וועלכער האט געלערנט מיט די קינ־דער לייענען און שרייבן אידיש. איך האב זיך דארט געפילט זייער גוט, ווייל דארט איז פאראן מער שניי ווי דא און וויניפעג און בערג צו אראפּגליטשן זיך איז אויך פאראן גענוג. עס איז דא איין בארג אין מיטן שטעטל, אין מען דארף אויף אים ארויפגיין, דארף מען גיין אויף פינף און זיבעציק טרעפּ. — מיט האב זיי אליין אי־בערגעציילט. — אין פון דעם בארג גליטשט מען זיך אראפּ. עס איז א פארגעניגן צו פארברענגען דארטן א ווינטער.

חיים שמואל סענלמאן, 10 יאר.

פאר דער באן

פון פארגעלאזטן שטעטל

פון פ. ל. ל.

אין דער פארגעלאזטן שטעטל אין דער פארגעלאזטן הויז אין דער פארגעלאזטן צימער אין דער פארגעלאזטן בעט אין דער פארגעלאזטן בעטל אין דער פארגעלאזטן בעטלעך אין דער פארגעלאזטן בעטלעך אין דער פארגעלאזטן בעטלעך